

lysande af honom (Stiernsvärd) utgifna skrifter, nemligen Bihang till riksdags-poletten, Häftet N:o IV Lit. F, pag. 4—19, samt häftet N:o V. Litt. G. jemte en Öfersigt af förutnämnda organisations-förslag (pag. 36), utvisande att den uti detta förslag upptagna total-kostnad med flera millioner understiger 1868 års anslag till Landt-försvarets ordnande.

De här åberopade handlingar får jag härmed i tvänne exemplar öfverlemna, samt yrka att Utskottet deröfver måtte afgifva utlåtande samtidigt och i förening med det, som å den Kongl. Propositionen om Landtförsvarets ordnande, kommer att afgifvas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1869.

F. W. Stael von Holstein.

N:o 24.

Af Frih. **Stael von Holstein, Fabian Wilhelm**: *Angående tillägg till § 8 i 25 Kap. Byggnings-balken.*

Att vägunderhålningen är ett för jordbruket ganska tryckande onus har så många gånger blifvit för Riksdag och Regering framhållet, att jag ej anser nödigt att bevisa detsamma, helst som det redan genom underdanig skrifvelse till Kongl. Maj:t blifvit både erkänt och ådagalagdt. Den väghållningsskyldige jordegaren väntar också med spänd uppmärksamhet på någon lindring och utjemning af detta onus.

Under denna väntans tid måste dock ej allenast de gamla vägarne vidmagthållas, utan äfven — särdeles i följd af jernvägsbyggnaderna, nya vägar anläggas, emedan trafiken tager andra riktningar än den förut haft. Häri-genom blir vägunderhålningen dubbelt, ja, kanske mångdubbelt tyngre än

förut, enär mången, i följd af stadgandet, "att alla, som i häradet bo, skola i vägbyggnaden och underhållet deltaga", kommer att erhålla en vägbit till underhåll, kanhända flera mil från sitt hem.

Sådana olägenheter hafva inträffat uti det härad, inom hvilket jag är boende, och häradsboarne trodde sig kunna i någon mån lindra dem derigenom, att de vid sammanträde inför Häradsrätten såsom grundsats antogo, att hvarje socken skulle underhålla de inom densamma befintliga vägar, mot en ersättning af häradet för den del af vägen, som ej kunde på socknens hemmantal sig belöpa, af 12 öre för hvarje sträckfamn landsväg och 8 öre för hvarje famn häradsväg af bästa beskaffenhet. Detta beslut, hvarom alla sockneombuden, utom ett och en enskild hemmansegare, sig förenat, blef af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet fastställt, men upphäfdes af Kongl. Kammarkollegium, hvars beslut gillades af Kongl. Maj:t, på den grund, att det ej öfverensstämde med föreskriften i 25 Kap. 8 § Byggningsbalken, ehuru Kongl. Kollegium och Konungens Befallningshafvande öppet erkänna de stora fördelar genomförandet af en sådan öfverenskommelse skulle medföra. Då samma olägenheter af lagens stadgande i detta afseende säkert visa sig öfverallt i landet, och något mera frihet i detta fall säkert skulle icke obetydligt underlätta och förbereda vägunderhållningens förvandlande till ett kommunalonus, får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen ville besluta ett sådant tillägg till 8 § i 25 Kapitlet af Byggningsbalken, att häradsboarne derigenom blefve oförhindrade att i laga ordning öfverenskomma om grunderna för vägdelning, då de flesta delegarne derom blifva ense.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1869.

F. W. Stael von Holstein.